

'Monumentenstatus redt kerken juist niet na leegloop'

Duizenden kerken zullen de komende jaren de deuren moeten sluiten doordat er te weinig gelovigen komen. De VNG, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, gaat uit van 30 tot 80 procent van 8800 kerken. Maar de gebouwen redden door ze een monumentenstatus te geven helpt juist niet, zeggen deskundigen. "Door die beschermde status mag de kerk soms niet voor andere bestemmingen gebruikt worden", legt Jan Schrieken van het Nationaal Restauratiefonds uit. De kerk kan daardoor geen geld verdienen, of de eigenaar van de kerk blijft met duur achterstallig onderhoud zitten. Sloop is dan juist dichterbij gekomen. Peer Houben van de Rooms-Katholieke Kerk: "Gemeenten zien een monumentenstatus als een soort garantie. Maar het maakt de keuze van de eigenaar alleen maar beperkter." Houben pleit voor een landelijk reddingsplan, waarbij de kennis van de huidige kerkbewoners en vrijwilligers over 'hun' gebouw bewaard blijft.

De prognoses zijn somberder dan we tien jaar geleden dachten

Mirjam Blott van Toekomst Religieus Erfgoed

Deskundigen van de Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk Nederland, provincies en gemeenten, en architecten en historici waren uitgenodigd in de Tweede Kamer om over de oplossing van het Nederlandse kerkprobleem te praten. "De prognoses zijn somberder dan we tien jaar geleden dachten", zegt Mirjam Blott van Toekomst Religieus Erfgoed, een project van het rijk dat op 1 januari ophoudt. Ze waren uitgenodigd door ChristenUnie-leider Segers en D66-leider Pechtold, die allebei kerken willen behouden. Pechtold: "De een meer door wat er in een kerk gezegd wordt, de ander meer omdat-ie er naar wil kijken."

Geen casino, geen bordeel, maar verder moet alles eigenlijk kunnen

Sylvia Pijnenborg, Boei Cultureel Erfgoed

Alle betrokkenen zijn het erover eens dat een nieuwe bestemming een kerk vaak kan redden. Sommige kloosters zijn bijvoorbeeld bier gaan brouwen en kaas gaan maken. "Geen casino, geen bordeel, maar verder moet alles eigenlijk kunnen", zegt Sylvia Pijnenborg van Boei, dat fondsen werft om Nederlands erfgoed te behouden.

"Kijk ook naar de Westergasfabriek in Amsterdam. Die is na leegstand het hipste gebouw van de stad geworden", zegt Karel Loeff van de Erfgoedvereniging.

De bewoners van het dorp of de stad waar de kerk staat, zouden mee moeten bepalen hoe belangrijk hun kerk is en wat er mee kan. "Maar soms moeten er ook pijnlijke keuzes gemaakt worden", zegt Fleur Gräper van de provincies. In Groningen worden sommige kerken waar geen toekomst in zit al gesloopt.

Niet van alle kerken kunnen woningen, verpleeghuizen of feestzalen worden gemaakt. Van sommige kerken is ook het interieur monumentaal en het behouden waard. Marc de Beijer, hoofd Erfgoed in Kerken en Kloosters: "Dit is een belangrijke maatschappelijke opdracht."

De diverse deskundigen zijn bereid om de komende jaren alle kennis te delen en samen te werken. Maar ze verwachten van de Rijksoverheid wel meer richtlijnen en vooral meer geld.